

శ్రీ కర్ణామృతము అను

శృంగార పద్యావళి.

ప్రథమ భాగము.

- శా॥ శ్రీవైకుంఠనివాసుడైన హరి, ల * చ్చివ్వేరబిల్పించిబల్
విచ్చెంతకుజేరి, కొగిటను, న * ప్టేజేచ్చి కేళీగృహం
బావేళన్వడిజేర్చెనంట, భళిరే * యావిష్టువెల్ల పృథుక్
నావయ్యారిని బ్రోచుగావుతమహిక్ * యానందసంధాయిమై
- చ॥ మనసునుపట్టజాలకను, మానిని, నిగ్గనిహస్తసంజ్ఞ చే
తను, పదిహాపృథుముల్లిశకు * తేధ్యమొసంగెదనంచుజెత్తు నీ
జననియనుజ్ఞయున్వదసి * చయ్యననాకడ కేగుదెంచియుక్
సునిశిత సేత్రతూపులను * చూపులునాపయిజూపకోమలీ॥
- మ॥ జగధీశుక్ మరపింపజొచ్చెయికనీ * జన్మగుబునినూడకే
సగపాలైననుముక్తిజెందదనుచుక్ * సందేహముక్ జగదెయా
పగలేరాత్రిగదోచెకొంతకడిక్ * భద్రదుర్బుక్ జూచితిక్
భగవంతుడిదిచూచునంచుమదిలో * మానంగనేనెంచితిక్॥
- చ॥ ఉదయమునందెలేచిరాగ * సాపుగసామ్ములువిదాల్చి, లే
వదనముముద్దుగుల్మతన * వస్తువులిచ్చటదాచినట్లుగా
పదపడినేగుడెంచి, నిలు * గనుచెంగట నేమిచెప్పుదుక్
హృదయముపారెనుగను * గెనుతొల్లిటిబుద్ధి యగ్నియై॥

చ॥ ధనమడుగంటనిమ్ము కుల ♦ ధర్మముకాదనిచెప్పనిమ్ము లో
కనుగొని తల్లిదండ్రులిది ♦ కాదని బుద్ధినిచెప్పనిమ్ము యిం
డ్లునుమడిమాన్యముల్ జగతి ♦ కలపాలయిపోవనిమ్ము తా
దనియగ నెంచుకాంతగను ♦ దాకనుడొదముత్పప్తిజెందునే॥

మ॥ సతి, సీతల్లికిజెప్పకుండగనుయీ ♦ సద్వర్తనంబున, యహం
కృతి జేయంగనుశక్తియున్న పిలువ ♦ కేళీవిలాసక్తికి
మతిసందేహములేక వచ్చెదనుజ ♦ మ్మాయన్నయాపల్కు
కు

నతికోపంబుచుదెచ్చుకొంటివిమది ♦ యాహసతీరత్నమా॥

ఉ॥ చేతులత్రిప్పకొంచు, మన ♦ సేతులత్లికిజెప్పకుండ, నే
రీతిగజక్కనానిన ♦ “లేకనుపోయినమానెగాక, నీ
మాతకుజెప్పినవినుము ♦ ప్రాణముపోయినరానటన్న” కో
పాతిశయంబుచేతగని ♦ పారితి వింటికి టింగురంగుగ
బూతులనాడబోకునుమి ♦ పుట్టినబుద్ధిది రిత్తపోవునే॥

ఉ॥ అచ్చగనప్పజేజనని ♦ కంతయుజెప్పితి చెప్పినాత, రా
వచ్చునటంచుపల్కెనిక ♦ మానససుందునచింతయేల నీ
కిచ్చజనింపదేలమహి ♦ కీర్తిపి వేగమెరాగదయ్య, నా
ముచ్చటదీర్ఘమయ్య, యను ♦ ముద్దులపల్కెటువీడు డెం
దము॥

ఉ॥ మాటలులేనిపూర్వమున ♦ మాటికిమాటికిచెతరాగ, యో
బోటిరొయ్యెందుకొపని ♦ బూనిచరించితివంచునెంచ, యీ
లాటిచమత్రియావోడువు ♦ లందున వచ్చితివంచునాత్మలో
జోటిదలంపనైతికలు ♦ ఘండనునీయెడ్డద్రోహుడక జుమి॥

ఉ॥ ప్రాద్దుశమేలుగాంచిపాలు * పాండగపండ్లను దోము

కొంచు, యా

పెద్దయరుంగురాలిపయి * వేడుక గూర్చునియుంటజూచి యా
ముద్దియగుమ్మమున్నితిచి * మోదమునన్వడితొంగిచూడగక
యద్దిర చందమామయన * యచ్చెరువయ్యెనుజమ్ము చిత్త
ము॥

ఉ॥ చూచిననేమియామెమది * చోద్యనిధింబడితేలనామె, చే
జా నకాకపోయెనిక * శంగమమెప్పుడోలోచదాయె, యే
తో నేమియామెయిది * తుచ్చపువ్వుత్తనిమాననెంచ, నీ
చూ చూపులంబడుచు * సుందరికన్నులుయెట్టికన్నులో॥

ఉ॥ గొబ్బినకార్యమేదొగొని * క్రుమ్మరుచింటికివచ్చినంతనే
తబ్బిబులాడిపోకుగొని * తక్షణమొచ్చియుచెంతజేర, యో
యబ్బి, యిదేమిచోద్యమన * యాడుచునుండెనైటలోన
గుబ్బలకీయవచ్చుపది * కుప్పలరత్నము లంబుజాననా॥

ఉ॥ యింటనుతల్లి లేనియెడ * యింతిరొనిన్నునుబట్టి శక్యమే
తుంటరివిల్లుకానికి * దుస్తరమాజామి యెరజాణవే
కంటినియెత్తిజూడపర * కాలనుమోముచు యెట్టినన్ను
గంటనుజూచిబుద్ధియల * గల్పితివయ్యరె, యేమనందునే॥

ఉ॥ నీకడకేగుదెంచుటకు * నీక్కము బుద్ధిజనించెగాని, యో
తోకరినాత్మురాలవలె * తోచును జూచిననీడుమాత, మీ
వాకిటరానుసందియము * పల్కరుభావముజెందుచుండె, నీ
కైకపటంబులేదుసుమి * కాంతరొకాగడగాల్చిగాంచినా॥

చ॥ గృహముననుండునీజనని, కిన్గనియేదోవిధంబుచేత భీ
తి, హతణముంబానర్పగను, తొంచగయింకొకతుండెవ్వద్ద తొ
త్తహ, గనినంతనేవినుము, తన్వి వచించెదయేదోపెద్ద, దు
ర్బహమనిభీతిదోచివుద, రంబుపటుక్కునప్రక్కతొజమి॥

ఉ॥ కేలనుబిందెగైకొనియు, క్రీడవిలాసినివోలెసామ్ముల
లీలనుదాల్చి నీరు, యవ, లీలనుతెచ్చటబైలుజేర, నీ
వాలుమగంటిచూపులను, బాపురె! చూచినపూరుపాళి పె
య్యెలనునీదుదాసులయి, యింటనుకుక్కలుగారె నుందరీ॥

చ॥ భనమునుకాసజెందియును, తారుచుకేరుచుసుటివంచునా
మనమున నెంచితిఁ మొదట, మక్కువనిక్కమెరింగితిఁ జమి
వనితరొనీదుమానసము, వహ్వరె, వల్పులకుప్పొ, లేక, మో
హనవలపూరుభావియొకొ, యాశ్చర్యదలంపగ లేనుకొయ్యనీ॥

మ॥ భనముక జోయిసపోవనిమ్మునిదుముల్, తన్ముగపరానిమ్ముకా
దని మిత్రుల్ వడిజెప్పనిమ్ము సతిన, తల్లింతా ర్తి చేదిట్టిన
జనునే నీకని, తల్లిదండ్రులిలపై, సద్బుద్ధులక జెప్పిన
తనువుక ప్రాణముముంజ, నిన్గ వయక, తన్వీవిడబుత్తునే॥

కా॥ బెరామెంతటినేర్పుక జైవొకొ, ని, ద్రంజెందసీతల్లి, వే
పారంజూచియుముద్దుగుల్కునగునో, వ య్యారీచగదంబునన్
నారీచెతకు కేరియు సరసముల్, యాడించుదోనన్ను, స
త్కారంబేమనిమెచ్చకొందుభళిరా, కాగతాసతీరత్నిమా ॥

ఉ॥ భావమునందు మోహమొక, వైఖరికన్నుల వెంటజూపుచున్
భావమునందుగల్గుదయ, భావముచేత నెవ్వెల్ల డించుచుక
భావమునందు సర్పమును, పల్కులచేతనుత్పత్తి జేయుచుక॥
ఈవిధిచెత జేరినల, యిం చెద వెప్పుడునుందరీమణి॥

ఉ॥ ముందటికాలమందు నను ♦ ముద్దియలందరిలోనరంభయే
యందమునందుకీవియని ♦ యందురు నప్పటికాలమందు నీ
వుందువో మానినీమణిరో ♦ యొప్పులకుప్పనిజెప్పుకుందురే
యేందునుకాననట్టి జల ♦ జేక్షణయించునువాగకుదురే॥

చ॥ జగముననుందరీమణుల ♦ చక్కదనంబునుతీసిముద్దగా
దగనొనరించినేర్పున వి ♦ థాతనొకానొక స్త్రీనిజేయగా
దిగియిటువచ్చినట్టియువ ♦ తీమణియో మరునారియో వచిం
పగధరయేరికిన్వశమె ♦ భామనుకన్గొనక్రొవ్వురుంగురా॥

మ॥ కలము బట్టియునీదుయందముచమ । త్కారంబుపద్యం
బుగన్

లలితోత్సాహముబుట్టినాడుదలచన్ । రంజిల్లునీమోహన
త్కళల్లెన్ హృదయంబుచేయును చి । త్తంబువికల్పం
బుగన్

గ॥ గన్ జేయగ సాగ రాదుకలమో । క్రొల్లంటియేమందునే॥
మ॥ ధరణీచక్రమునందుకీర్తిమయునున్ । దాసాభిహృత్ప్రీతుడున్
సరసీజాతునివర్ణనలే సలుపకా । సంజౌనవీలుండు యో
తరుణీరత్నమనీదుయావనచమ । త్కారంబువర్ణింపగన్
తరుగ న్నేరదు కాలమెంతయునన్ । తస్మిన్ జగన్గోహిని॥

చ॥ సరసనుజేరిముచ్చటలు । చక్కగ చెప్పదొడంగినంత సం
బరమునముద్దుమోవిచిరు । పల్కులతావయితేనలొల్కగన్
గరితరొతు మృతల్విధము । కర్ణములియ్యెడగ్రోలజొచ్చె నీ
సరసవచస్కలుంగనిన । చానరొకోకిలగానమాజుమీ॥

మ॥ వెలకట్టంగనునీదయందమునకున్ । వేల్వెలుగన్ జెచ్చి కు
ప్పలుపోయంగనుసాటియానె కలచె । పున్న కుసాధ్యంబె కో

మలి నీయదముకుష్మదీయకృతియా । మ త్తేభవృత్తంబు ని
శ్చలతత్వంబుననిచ్చినాడగొనుల । తుల కోట్లు సేయుంజమి॥
6॥ యీశతి జేతుపద్మభవు । డెన్నిదినంబులునూహ జేసి తా
జేసెను నేర్పుతోడ, సర । పీఠహనేత్రిని స్వర్ణగాత్రినిన్
యాసాగ సెన్న యిజ్జగము । నందున చల్ల నిహాయినిచ్చు వ్య
త్యాసము లేక పాల్కుడలి । నర్చిలిపట్టియనంగనొప్పెడిన్ ॥

చ॥ కలకలలాడునవ్వలును । కామునితూపులనంగ చూపుల
కలువల రేనిబోలెడిమొ । గంబుచునీతగుయావనంబును
పలుకొకవింతడో చెడి సు । భాషితముల్గనమన్నధుండు, త
స్సెలువనువీడబుచ్చితన । చేడియగ న్నిను చేరదీయడే॥

మ॥ మగువానీకునుతాస్వమున్నలిపియో । పల్కారుతాలించియో
తగురాక్కాబునునిచ్చియో, హరినిచి । త్రంబందుప్రార్థించి
యో

తెగువన్ జేసియొనిన్ను ముద్దుగొను, న । దీరుండుధన్వాత్ముడౌ
జగతిన్ వేరొకవానిత్యరుడనగన్ । చంద్రాస్యసూజేహమే॥

చ॥ కనులకుదిద్దికాటుక, ము । ఖంబునకస్తురిబొట్టువెట్టి న
న్ననికళివన్నెచీరెనుయొ । యారముగన్ ధరియించిహారముల్
తనమెడనిండదాల్చిజడ । త్రాచువిభంబునయాడ, నాసతీ
హరిజనుచుండెగాంచుమదె । మృధురాశిసహానవై ఖరిన్

6॥ యెన్నడునిన్ను గూడుదు నె । యెన్నడునన్మనసారకొగిటన్
గ్రన్ననజేర్చుకొందునె, యి । కన్ చిరుమోవినిపంటనొక్క,
యిం

కెన్నడు భాగ్యమబ్బు నెకొ । యెన్నడునీ కు ఖచందమామనా

కన్నులపగడువొనటుల । గాంతునొత్తోచదు కామినీమఃశీ॥
 శా॥ నీమోహంబనుపాశబంధనముచే । నేర్పారనన్ బట్టి యో
 భామారత్నము, చెంతజేర్చుకొనగన్ । వందల్ ప్రయత్నం
 బులన్

కామాసక్తినిజేయుచుంటివివృథా । కాలంబువోగొట్టుచు
 యేమాత్రాబును కాలువెట్టుదుమనం । బీవృత్తికిన్ సుందరీ॥
 చ॥ అడవినిగాయువెన్నెలస । మానముగన్ చెలి యావనంబు నీ
 పుడమినిపాడుజేసుకొన । బోకుమువేరొకనిన్ వరించి నీ
 వడయుముసత్సుఖాబనిన । ప్రాణమునిప్పుడెలీసుకొందు నీ
 వొడబడకుండినంచ నడి । మోహపుపల్కులవీడనేర్తు నే॥

చ॥ వనితరొయిట్టికాత్యముల । పట్టుననాకిసుమంతనిచ్చ లే
 దు, ననువృథాగపాషమున । ద్రోయకునాకివివృత్తికాదనన్
 చనువునదూరనొచెదపుచంద్రునియుద్రునికన్నయెక్కువా
 య నెదపుయెమిసీపలుకు । లద్భుతమాచుదలంతుకోమలీ॥

ఉ॥ అందనిమూలపండునకు । హస్తముజూచినతీరినీదగుం
 పొందులభించుటంచుదల । పోసితిగానిమనంబునందు యా
 యిందునితాల్పునత్యృపను । యింతిరొసేదగుకూటమబ్బె
 యో

సుందరిధన్యుడన్నయితి । జమ్మిక యింద్రుడవై భవంబునన్॥
 ఉ॥ కోపముజెందినేకసరి । కొంచునునావలతోసివేయ, ని
 కీపనిమంచిదాసఖుడ । నిన్నెమనంబునకోరియుంటి నా
 తాపముదీర్చుమాయకను । లాశ్రిశుద్ధిగనమ్ముమంచు నా
 కోపముదీర్చకవృత్తపడు । కోమలి నెట్లులవీడున్ మదిన్॥

చ॥ మునుపటిజన్మమందునను । పున్నెములెన్నియొజేసియుంటినో
 ఘన నియతిక్రవతంబులను । గాఢదర్పగ నెన్ని జేసితో
 గనుక నెయిట్టిసుదనిని । కౌగిటజేర్చగ భాగ్యమబ్బె యి
 కనుననుబోలుపుణ్యనిక । గాంచగవశ్యమెయోదాచూచిననీ
 మ॥ సతి యిక్కట్టులుగల్గినన్ పురజనుల్ । సత్రోవకాదంచు నా
 ధృతిదూలన్ నయశాక్యముల్ పలికినన్ । తిట్టంగ సాగించినన్
 హితవున్ బోధన జేసినన్ మరతునే । హృత్పీమ నేనిన్ను యీ
 ట్లితిపై ప్రాణముపోయినన్ సరియె నీ । స్నేహంబువీడన్ సఖి॥
 ఉ॥ నాలుగుమోములుంగలుగు । నాధునికైనను వేయినోరులం
 బాలిన శేషుకైన సుర । భూపతికైనను నీదుయందమున్
 మేలుగ గాంచివారలును । మెచ్చు యెంచగకన్నులన్ గనన్
 జాలరునిక మర్త్యులవ । శం బెజగ బునసుందరీమణీ॥
 మ॥ సకలైశ్వర్యముతో సుజవ్వనముతో । సంతానముల్ నూరు
 తో

యకలంకంబగునట్టి నెమ్మనముతో । యాశ్చర్యసంశీలతో
 సుకుమారత్వముతో బిగింపుగలవై । జూహుపాలిండ్లతో
 సకియావధిలు మేదిసీతలముపై । సంతోషసంపూర్ణ తన్

ప్ర ధ మ భా గ ము.

సమాప్తము.

10830

